

La formació dels sacerdots per oferir una atenció pastoral positiva i profunda

"Cal estudiar constantment la ciència de Déu, orientar espiritualment tantes ànimes, oir moltes confessions, predicar incansablement i resar molt, molt, amb el cor sempre posat al Sagrari". Sant Josepmaria, a l'homilia "Sacerdot per a l'eternitat".

19/10/2023

Introducció

Sant Josepmaria fomentava la recerca de la santedat, dins les nostres personals limitacions, a la feina i a les circumstàncies ordinàries de cadascú. Per això animava tots els fidels de l'Obra i els qui s'acosten als apostolats a comptar, en la mesura de les seves possibilitats, amb una bona preparació professional. Així remarcava que l'afany per trobar Déu no es pot donar per fet ni depèn només de bones intencions; ha d'anar acompanyat de l'esforç per posar els mitjans humans que estiguin al nostre abast per secundar la gràcia de Déu. I, entre aquests mitjans, un al qual donava molta importància, era la formació permanent.

"El panorama és tan vast que no podem dir mai: ja estic format! Nosaltres mai no diem prou. La

nostra formació no acaba mai: tot el que heu rebut fins ara és fonament per al que vindrà després"^[1], explicava.

La necessitat de formar-se i tenir cura de l'actualització permanent en els ensenyaments de l'Església i en les maneres d'atendre les persones també és necessària per als sacerdots.

"Prestar al Senyor la pròpia veu reclama confiança amb Ell; requereix escoltar la veu de Déu i incorporar-la a la vida pròpia. Per adquirir aquesta familiaritat, sant Josepmaria indica dos camins imprescindibles: la vida de pregària i l'estudi. El sacerdot ha de dedicar temps a estudiar i meditar la Sagrada Escriptura i a aprofundir en la seva formació teològica, perquè ressoni fidelment la veu de Crist, que parla a la seva Església"^[2].

Sant Josepmaria ho assenyalava així expressament als sacerdots de l'Opus

Dei: «La predicació de la paraula de Déu exigeix vida interior: hem de parlar als altres de coses santes, *exabundantia enim cordis, os loquitur* (Mt 12, 34); de l'abundància del cor, en parla la boca. I juntament amb la vida interior, estudi: (...) Estudi, doctrina que incorporem a la pròpia vida, i que només així sabrem donar als altres de la manera més convenient, acomodant-nos a les seves necessitats i circumstàncies amb do de llengües»^[3].

Els sacerdots incardinats a la Prelatura s'ordenen, en paraules de sant Josepmaria, "per tal de servir, no pas per manar, no pas per lluir, sinó per lliurar-se, en un silenci incessant i diví, al servei de totes les ànimes (...) per tal de ser, ni més ni menys, *sacerdots-sacerdots*, sacerdots cent per cent"^[4].

Els estudis civils que han realitzat els candidats al sacerdoci a l'Opus Dei

constitueixen la base per iniciar els eclesiàstics amb sentit de professionalitat i per il·lusionar-se amb una preparació acurada per a la seva ordenació. Tots cursen una llicenciatura en facultats eclesiàstiques i la majoria arriben al grau de doctor. Durant aquests anys viuen en centres internacionals de formació, seus del seminari de la Prelatura, que complementen els estudis acadèmics amb la formació humana, pastoral i espiritual que requereix el sacerdoci.

La formació permanent dels sacerdots de l'Opus Dei

Els sacerdots han estat ordenats "per a parlar només de Déu, a fi de predicar l'Evangelí i administrar els Sagraments. Aquesta és, si pot expressar-se així, la seva nova tasca professional, a la qual dediquen totes les hores del dia, que sempre resultaran poques: perquè cal

estudiar constantment la ciència de Déu, orientar espiritualment tantes ànimes, oir moltes confessions, predicar incansablement i resar molt, molt, amb el cor sempre posat al Sagrari, on hi és realment present Ell, que ens ha triat per a ser seus en un meravellós lliurament curull de joia, encara que vinguin contradiccions, que no manquen a cap criatura"^[5].

Per a aquest servei, cal una profunda vida interior i una formació teològica i pastoral constant després de rebre el sagrament de l'Ordre. Per això, tots els sacerdots continuen formant-se per exercir bé el ministeri en servei de les ànimes. En el cas de l'Opus Dei, aquesta actualització permanent concreta les exigències establertes per la Santa Seu amb les pròpies de

l'Obra, d'acord amb el pla general següent:

1. Després de l'ordenació i de la pastoral especialment variada que exerciten durant els primers sis mesos, se segueix un curs de formació pastoral personal al llarg d'un any i mig més, que els permet resoldre dubtes i dificultats en les diverses tasques del nou ministeri.
2. Per tal de renovar les facultats ministerials per celebrar els sagraments i predicar, durant uns quants anys han de superar exàmens de teologia i aprofundeixen en l'aplicació de principis morals a situacions concretes. Inicialment, la renovació de les facultats ministerials es concedeix per 1 any, després per 3, després per 5 i finalment per 7 anys, i després poden accedir a

facultats sense data determinada.

3. Dins la formació permanent, aconsellada al Directori per al ministeri i la vida dels preveres, publicat a la pàgina web de la Santa Seu, cada any participen d'un pla de reunions d'actualització pastoral, conforme al cànon 279 del Codi de Dret Canònic, que els permet repassar aspectes litúrgics i morals relacionats amb el ministeri sacerdotal, nous documents del Papa, comentar experiències pastorals, entre d'altres.
4. I, una vegada a l'any, assisteixen a una setmana d'estudis en què es repassen qüestions pastorals amb un enfocament tant teòric com pràctic.

Aquesta formació s'ha complementat amb algunes iniciatives que permeten millorar encara més la

preparació ministerial de cada sacerdot.

Per exemple, la Pontifícia Universitat de la Santa Creu a Roma i les facultats eclesiàstiques de la Universitat de Navarra, juntament amb fer realitat el desig de sant Josepmaria de comptar amb centres superiors d'estudis eclesiàstics al servei de tota l'Església, ofereixen cursos d'actualització teològica i pastoral a sacerdots que ja han exercit el ministeri i volen millorar la seva formació. Aquests programes són organitzats per les facultats de Teologia, Dret Canònic, Filosofia i Comunicació Social Institucional.

Alegria i serenitat a la vida diària

Els sacerdots de l'Opus Dei viuen habitualment a la seu d'un centre de l'Obra amb altres adults –sacerdots i laics– o bé hi acudeixen amb molta freqüència, i aquest ambient de família i fraternitat els facilita

compartir i desenvolupar amistats, prestar serveis als altres i col·laborar en la cura material de la llar.

D'aquesta manera, a més de compartir aspectes de la seva vida quotidiana de manera familiar amb altres persones de la Prelatura i facilitar l'atenció de les tasques apostòliques, participen dels mitjans de formació que reben tots els fidels de l'Opus Dei: tant els laics com els sacerdots acudeixen setmanalment a una sessió de formació i un cop al mes a un recés espiritual d'unes hores; i un cop l'any assisteixen a sessions d'actualització en matèries teològiques i fan un recés espiritual de cinc dies.

Sant Josepmaria demanava pregària pels sacerdots, perquè fossin sempre "sacerdots fidels, pietosos, doctes, entregats, alegres!"^[6]. Per afavorir aquestes qualitats i per créixer en la seva vida espiritual personal, dins l'àmbit de la seva formació humana i

espiritual, els sacerdots de l'Opus Dei, com els laics de la Prelatura, reben acompanyament espiritual i solen confessar-se setmanalment. Els fidels de la Prelatura, sacerdots i laics, s'ajuden per mitjà de la correcció fraterna, amb algun suggeriment que els serveixi per millorar un aspecte del seu caràcter o per lluitar contra algun defecte.

Una contínua i profunda conversió dels cors

"A mi em sembla que als sacerdots se'ns demana la humilitat d'aprendre a no estar de moda, de ser realment servents dels servents de Déu — recordant aquell clam del Baptista: *illum oportet crescere, me autem minui* (Jo 3, 30), convé que Crist creixi i que jo minvi—, per tal que els cristians corrents, els laics, facin Crist present, en tots els ambients de la societat. La missió de donar doctrina, d'ajudar a penetrar

en les exigències personals i socials de l'Evangelí, de moure a discernir els signes dels temps, és i serà sempre una de les tasques fonamentals del sacerdot. Però tota la labor sacerdotal s'ha de dur a terme amb el major respecte a la legítima llibertat de les consciències: cada home ha de respondre a Déu lliurement. Fora d'això, tot catòlic, a més d'aquest ajut del sacerdot, també té llums pròpies que rep de Déu, gràcia d'estat per anar endavant dins la missió específica que, com a home i com a cristià, ha rebut"^[7].

El Papa s'ha referit amb claredat a la cura de la llibertat dels fidels, especialment davant dels abusos coneguts a la societat i a l'Església. A la seva Carta Apostòlica "*Vos estis lux mundi*" de 2019 deia: "Perquè aquests casos, en totes les seves formes, no passin més, cal una contínua i profunda conversió dels cors, acompanyada d'accions concretes i

eficaces que involucrin tothom a l'Església, de manera que la santedat personal i el compromís moral contribueixin a promoure la plena credibilitat de l'anunci evangèlic i l'eficàcia de la missió de l'Església"^[8].

El Prelat de l'Opus Dei, Mons. Fernando Ocáriz ha fet seves aquestes indicacions a les seves últimes cartes. A l'octubre de 2020, referint-se precisament als sacerdots, assenyala: "Sent sempre molt propers a tots, intenteu mantenir un to humà adequat, la gravetat sacerdotal en la manera de presentar-vos, en les converses, etc. Fills meus, si sant Josepmaria deia a tothom *que és de Crist, de qui hem de parlar, i no de nosaltres mateixos*, els sacerdots us esforceu especialment per no brillar, per no ser protagonistes, i intenteu que el protagonisme i la brillantor de la vostra vida siguin els de Jesucrist"^[9].

Davant les difícils circumstàncies del nostre temps, el Papa no ha volgut deixar d'expressar el seu reconeixement a tants i tants sacerdots que viuen amb gran dedicació el lliurament fidel a Déu i als altres. Amb ocasió del 160è aniversari de la mort del sant Cura d'Ars, patró dels sacerdots, Francesc els va agrair especialment: "Gràcies per l'alegria amb què han sabut lliurar les seves vides, mostrant un cor que amb els anys va lluitar i lluita per no tornar-se estret i amarg i ser, per contra, quotidianament eixamplat per l'amor a Déu i al seu poble; un cor que, com al bon vi, el temps no l'ha agreujat, sinó que li ha donat una qualitat cada cop més exquisida; perquè «eterna és la seva misericòrdia»"^[10].

Seguint aquestes orientacions, a la prelatura de l'Opus Dei s'han volgut reforçar les mesures de prevenció d'abusos i la formació permanent

dels sacerdots que ofereixen atenció pastoral individual a través de l'acompanyament espiritual i el sagrament de la penitència. Aquesta formació permet ajudar els sacerdots a mantenir viva la seva identificació sacramental amb el Crist i prestar un servei positiu als altres en la cerca espiritual.

^[1] Sant Josepmaria, Notes d'una reunió familiar, 18-VI-1972, citat per X. Echevarría, *Carta sobre la nova evangelització*, 11-XII-2012.

^[2] Mons. Xavier Echevarría, *Els ensenyaments de sant Josepmaria per als sacerdots*, 28 març 2009. Conferència sobre el sacerdoci amb motiu d'un aniversari de l'ordenació de sant Josepmaria.

[3] Sant Josepmaria, *Carta 8-VIII-1956*, n. 25.

[4] Sant Josepmaria, *Estimar l'Església*, cap. 3, n. 35.

[5] *Ibíd.* n. 36.

[6] Sant Josepmaria, *Estimar a l'Església*, cap. 3, n. 50.

[7] *Converses.* n. 59.

[8] Francesc, Carta apostòlica en forma de Motu Proprio, "*Vos estis lux Mundi*", 2019

[9] Mons. Fernando Ocáriz, *Carta pastoral*, 28 d'octubre 2020, n. 22

[10] Francesc, *Carta del Sant Pare Francesc als sacerdots en el 160è aniversari de la mort del rector d'Ars.*

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca/article/la-formacio-
dels-sacerdots-per-oferir-una-atencio-
pastoral-positiva-i-profunda/](https://dev.opusdei.org/ca/article/la-formacio-dels-sacerdots-per-oferir-una-atencio-pastoral-positiva-i-profunda/)
(04/08/2025)